

Natuurmonumenten

Centraal Kantoor
Afdeling

Noordereinde 60
Postbus 9955
1243 ZS 's-Graveland

T (035) 655 99 33
F (035) 656 31 74

www.natuurmonumenten.nl

Statuten Natuurmonumenten

Hoofdstuk 1: Van de vereniging

Artikel 1: Naam, zetel en duur

- a. De vereniging draagt de naam Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.
- b. De vereniging kan ook naar buiten toe optreden onder de naam Vereniging Natuurmonumenten of Natuurmonumenten.
- c. Zij is gevestigd te 's-Graveland
- d. Zij is opgericht op 22 april 1905 en voor onbepaalde tijd aangegaan.

Artikel 2: Doel

De vereniging heeft ten doel het behoud en beheer van in natuurwetenschappelijk en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Nederland met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst, in het bijzonder die, bedoeld in artikel 1 van de Monumentenwet. Dit geschiedt zowel ter wille van de natuur zelf als ten behoeve van het geestelijke en lichamelijke welzijn van de mens.

Haar streven is mede gericht op:

- a. het bevorderen van het behoud en het herstel van natuur en landschap;
- b. het bevorderen van de zuiverheid van water, bodem en lucht alsmede het beschermen van de stilte;
- c. het bevorderen van het besef dat de mens hiervoor verantwoordelijkheid draagt.

Artikel 3: Middelen

De vereniging streeft haar doel na door:

- a. het als zakelijk of persoonlijk gerechtigde verkrijgen en in beheer nemen van onroerende zaken;
- b. bemoeiingen bij de overheid, rechtspersonen en natuurlijke personen;
- c. samenwerking met gelijkgerichte organisaties;
- d. het verrichten of doen verrichten van onderzoek, het verzamelen van gegevens, het geven van voorlichting en het uitgeven van publicaties;
- e. het bijeenbrengen van gelden, nodig om het doel van de vereniging te bevorderen, en in het algemeen door alle middelen, die aan het doel der vereniging dienstbaar kunnen zijn.

Artikel 4: Leden en donateurs

- a. De vereniging bestaat uit ereleden en gewone leden, hierna gezamenlijk aan te duiden als leden.
- b. Ereleden zijn personen, die zich jegens de vereniging of het doel dat zij nastreeft bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt en als zodanig zijn benoemd door de verenigingsraad.
- c. Gewone leden zijn individuele natuurlijke personen en rechtspersonen, die zich als lid hebben aangemeld en als zodanig door het bestuur zijn toegelaten.
- d. Donateurs zijn natuurlijke personen of rechtspersonen die, zonder zich als lid te hebben aangemeld, de vereniging steunen door een geldelijke bijdrage en door het bestuur als zodanig zijn toegelaten.
- e. Het bestuur wordt geacht een natuurlijke persoon of rechtspersoon te hebben toegelaten als gewoon lid of donateur, tenzij het bestuur binnen één maand na aanmelding onder opgaaf van redenen schriftelijk heeft medegedeeld de natuurlijke personen of de rechtspersoon niet toe te laten. Van een dergelijke afwijzing is beroep mogelijk op de verenigingsraad, op de wijze als in het huishoudelijk reglement zal worden voorzien.

Artikel 5: Lidmaatschap

- a. Gewone leden betalen een contributie als bij huishoudelijk reglement zal worden bepaald.
- b. Het lidmaatschap eindigt door de dood (dan wel bij een rechtspersoon door ontbinding), door opzegging door het lid, door opzegging door het bestuur en door ontzetting. Opzegging door het lid dient schriftelijk aan het bestuur te worden medegedeeld, tenminste twee maanden voor het begin van het kalenderjaar waarop de opzegging betrekking heeft. Opzegging door het bestuur kan geschieden in geval van wanbetaling en voorts wanneer redelijkerwijs van de vereniging niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren. Deze opzegging geschiedt schriftelijk onder opgave van redenen. Het bestuur kan leden onder schriftelijke opgaaf van redenen uit het lidmaatschap ontzetten. Deze ontzetting kan alleen worden uitgesproken, wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten der vereniging handelt, of de vereniging op onredelijke wijze benadeelt. Zij geschiedt met inachtneming van de voorwaarden die de Wet stelt. Van een opzegging door het bestuur, anders dan wegens wanbetaling, alsmede van ontzetting, is beroep mogelijk op de verenigingsraad op de wijze als in het huishoudelijk reglement zal worden voorzien.

Hoofdstuk 2: Van de districten

Artikel 6: Districten

- a. De vereniging kent districten. De leden worden gerekend te behoren tot het district, waarin zij hun woonplaats hebben. Het aantal en de begrenzings van de districten worden bij huishoudelijk reglement bepaald.
- b. Ten aanzien van leden die hun woonplaats niet in een der districten hebben, zullen bij huishoudelijk reglement nadere regels worden gesteld.

Artikel 7: Districtsvergaderingen

a. Districtsvergaderingen worden belegd door de districtscommissie als bedoeld in artikel 9 zo dikwijls de voorzitter of twee leden van de districtscommissie zulks nodig achten, doch tenminste éénmaal per jaar. De wijze van oproeping der districtsvergaderingen zal in het huishoudelijk reglement worden geregeld, met dien verstande dat hierbij een oproeptermijn van tien dagen in acht zal worden genomen.

Indien tenminste vijftig leden, die tot het district behoren, dit schriftelijk verzoeken, is de districtscommissie verplicht binnen vijf maanden een districtsvergadering te beleggen.

Bij het verzoek moeten de te behandelen onderwerpen worden opgegeven.

- b. De leden die tot het district behoren hebben toegang tot de vergadering van hun district, nemen deel aan de beraadslagingen en oefenen daarbij het stemrecht uit.
- c. In de gewone jaarlijkse districtsvergadering worden onder meer de volgende punten behandeld:
  - verkiezing van de districtsafgevaardigden in de verenigingsraad;
  - verslag van de districtsafgevaardigden over de vergaderingen van de verenigingsraad.

Artikel 8: Districtsafgevaardigden

a. De leden, die tot een district behoren, worden in de verenigingsraad als bedoeld in artikel 10 vertegenwoordigd door districtsafgevaardigden; deze worden in de gewone jaarlijkse vergadering van het district gekozen uit de leden van dat district, die natuurlijke personen zijn.

Verkiezing geschiedt voor een periode van vier jaar. Districtsafgevaardigden zijn slechts éénmaal direct herkiesbaar.

b. Voor de verkiezing van de districtsafgevaardigden worden door de districtscommissie kandidaten gesteld, waarvan de namen op bij huishoudelijk reglement te bepalen wijze ter kennis van de leden worden gebracht. Tenminste tien tot het district behorende leden kunnen tegenkandidaten voordragen, uiterlijk voor een bij de bekendmaking aan te geven tijdstip, welk niet binnen veertien dagen na de bekendmaking mag worden gesteld. De voordracht van tegenkandidaten dient schriftelijk bij de districtscommissie te geschieden, onder gelijktijdige overlegging van een schriftelijke bereidverklaring van de voorgedragen kandidaat. Hierbij dient te worden aangegeven tegen welke van de door de districtscommissie gestelde kandidaten de tegenkandidaten worden gesteld.

c. Indien er niet meer kandidaten zijn gesteld dan het aantal te verkiezen districtsafgevaardigden worden de kandidaten geacht gekozen te zijn, tenzij een lid stemming verlangt.

d. De vervulling van tussentijdse vacatures zal in het huishoudelijk reglement worden geregeld.

Artikel 9: Districtscommissie

a. De gezamenlijke afgevaardigden van een district vormen de districtscommissie. De werkwijze van de districtscommissie wordt nader bij huishoudelijk reglement geregeld.

b. De districtscommissie heeft tot taak de betrokkenheid van de leden bij het werk van de vereniging te bevorderen, een en ander met inachtneming van de richtlijnen die door de verenigingsraad op voorstel van het bestuur worden vastgelegd.

c. Bij verschil van mening tussen het bestuur en de districtscommissie betreffende het in de richtlijnen bepaalde kan de districtscommissie beroep instellen bij de verenigingsraad.

Hoofdstuk 3: Van de verenigingsraad

Artikel 10: Samenstelling en bevoegdheden

- a. De algemene vergadering van de vereniging wordt gevormd door de verenigingsraad, die uit ten hoogste negentig districtsafgevaardigden bestaat. Iedere districtsafgevaardigde heeft een stem in de vergaderingen van de verenigingsraad. Aan de verenigingsraad komen alle bevoegdheden in de vereniging toe, die niet door de Wet of de statuten aan andere organen van de vereniging zijn toegekend. De verenigingsraad kan richtlijnen geven voor het algemene verenigingsbeleid. Het bestuur is over de uitvoering daarvan verantwoording schuldig aan de verenigingsraad. Jaarlijks wordt een jaarverslag, waarin opgenomen een financieel verslag en een beheersverslag, aan de verenigingsraad ter goedkeuring voorgelegd.
- b. De districten wijzen de districtsafgevaardigden aan. Het aantal districtsafgevaardigden dat door elk district gekozen mag worden, bedraagt minimaal vijf. Eenmaal per vier jaar wordt door de verenigingsraad bepaald, aan de hand van een daartoe door het bestuur gedaan schriftelijk voorstel, dat wordt opgemaakt aan de hand van in het huishoudelijk reglement opgenomen regels, hoe de zetelverdeling voor de komende periode van vier jaar zal luiden.
- c. Bestuursleden en werknemers van de vereniging kunnen geen districtsafgevaardigde zijn.

Artikel 11: Vergaderingen

- a. Vergaderingen van de verenigingsraad worden gehouden zo dikwijls het bestuur wenselijk acht, doch tenminste tweemaal per jaar. Vergaderingen worden voorts gehouden wanneer acht districtsafgevaardigden de wens daartoe schriftelijk onder opgave van de te behandelen onderwerpen bij het bestuur hebben kenbaar gemaakt
- b. De districtsafgevaardigden worden voor vergaderingen van de verenigingsraad op schriftelijke wijze opgeroepen, met inachtneming van een termijn van tenminste zes weken en onder vermelding van de agenda met de te behandelen onderwerpen. Van de te houden vergaderingen van de verenigingsraad wordt in het verenigingsorgaan mededeling gedaan aan alle leden. Aan de agenda worden onderwerpen toegevoegd welke tenminste twee weken voor de vergadering door tenminste drie districtsafgevaardigden schriftelijk bij het bestuur zijn ingediend. Deze agendapunten, alsmede door het bestuur toegevoegde agendapunten, worden schriftelijk ter kennis van de districtsafgevaardigden gebracht. Ter vergadering kunnen alsnog agendapunten worden toegevoegd tenzij drie of meer der aanwezige districtsafgevaardigden zich daartegen verzetten.
- c. De verenigingsraad wordt voorgezeten door de voorzitter van het bestuur. Het bestuur en de directie wonen de vergaderingen van de verenigingsraad bij en nemen aan de beraadslagingen deel.
- d. In de vergaderingen van de verenigingsraad worden jaarlijks in elk geval de volgende onderwerpen behandeld:
1. bespreking van het bestuursbeleid, waaronder het algemene verenigingsbeleid, het beheersbeleid en het financiële beleid, inclusief de begroting;
  2. goedkeuring van het jaarverslag, waarin opgenomen het beheersverslag en het financiële verslag over de laatste afgelopen verslagperiode.
  3. de verkiezing van bestuursleden.
- e. Leden van de vereniging kunnen volgens bij huishoudelijk reglement te stellen regels zonder stemrecht de vergaderingen van de verenigingsraad bijwonen. De verenigingsraad kan echter besluiten bepaalde agendapunten in besloten zitting te behandelen.

Artikel 12: Referendum

- a. Aan een referendum is onderworpen een besluit van de verenigingsraad dat:
1. wijziging beoogt te brengen in de artikelen 2, 20, of 21 van de statuten;
  2. naar het oordeel van het bestuur, hetwelk daartoe binnen veertien dagen na de datum van het besluit moet hebben besloten, onherstelbare schade toebrengt aan een terrein van de vereniging of dat andere essentiële belangen van de vereniging in gevaar brengt.
- b. Het bestuur zal binnen drie maanden na datum van een besluit als bedoeld in lid a van dit artikel het referendum doen plaatsvinden, zulks door toezending door middel van het verenigingsorgaan of op andere schriftelijke wijze aan alle leden der vereniging van het betreffende besluit, vergezeld van een toelichting inhoudende het standpunt van voor- en tegenstanders van het besluit, onder vermelding dat alle ereleden en gewone leden hun stem voor of tegen het betreffende besluit kunnen uitbrengen door zulks schriftelijk binnen dertig dagen na verzending aan het bestuur mede te delen.
- c. Hangende de uitslag van het referendum wordt de uitvoering van een besluit als bedoeld in lid a opgeschort. Indien een meerderheid der geldig uitgebrachte stemmen zich tegen het besluit uitspreekt, wordt het besluit geacht niet genomen te zijn.
- d. Het bestuur deelt de uitslag van het referendum aan alle leden der vereniging door middel van het verenigingsorgaan of op andere schriftelijke wijze mede.

Hoofdstuk 4: Van het bestuur**Artikel 13: Samenstelling**

- a. Het bestuur bestaat uit een door de verenigingsraad te bepalen aantal van tenminste elf en ten hoogste zeventien leden.
- b. De leden van het bestuur worden door de verenigingsraad uit de gewone leden, die natuurlijke personen zijn, gekozen. Zij worden benoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar. De leden van het bestuur treden af volgens een door het bestuur op te stellen rooster van aftreden. Bestuursleden kunnen na hun aftreden worden herbenoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar; in bijzondere omstandigheden kan de verenigingsraad besluiten tot afwijking van deze bepaling. De vervulling van tussentijdse vacatures zal in het huishoudelijk reglement worden geregeld.
- c. Binnen het bestuur mogen geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties bestaan, waaronder begrepen – maar niet beperkt tot - huwelijk, geregistreerd partnerschap, ongehuwd samenwonen en bloed- of aanverwantschap tot in de derde graad.
- d. Belangenverstrengeling tussen de vereniging en leden van het bestuur moet worden voorkomen. De leden van het bestuur zijn gehouden om op onafhankelijke wijze het belang van de vereniging te dienen en vervullen hun taak zonder last en ruggespraak. Geen van de leden van het bestuur mag (direct of indirect) financieel voordeel genieten uit enigerlei tussen de vereniging en derden gesloten overeenkomst.
- e. In alle incidentele gevallen waarin de schijn van belangenverstrengeling zou kunnen ontstaan, dient het desbetreffende lid van het bestuur dit te melden aan het bestuur. Het desbetreffende lid dient zich van de beraadslaging ter zake te onthouden. Dit lid komt bij besluitvorming ter zake van de desbetreffende aangelegenheid geen stemrecht toe en de aanwezigheid van dit lid telt niet mee ter bepaling of het vereiste quorum voor besluitvorming is behaald.
- f. Met het bestuurslidmaatschap is onverenigbaar de hoedanigheid van bestuurder, oprichter, aandeelhouder, toezichthouder of werknemer van een entiteit waaraan de vereniging de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat met het doel om deze gelden te besteden voor het realiseren van de statutaire doelstelling van Natuurmonumenten. Met een entiteit zoals bedoeld in dit lid wordt gelijkgesteld een rechtspersoon of entiteit die statutair – direct of indirect – met de vereniging is verbonden.
- g. Voor de verkiezing van leden van het bestuur worden door het bestuur kandidaten gesteld, waarvan de namen tegelijk met de agenda worden bekend gemaakt. Tenminste drie districtsafgevaardigden kunnen uiterlijk veertien dagen voor de vergadering van de verenigingsraad, waarin de vervulling van de vacature aan de orde komt, schriftelijk bij het bestuur tegenkandidaten voordragen, onder gelijktijdige overlegging van een schriftelijke bereidverklaring van de voorgedragen kandidaat. Hierbij dient te worden aangegeven tegen welke van de door het bestuur gestelde kandidaten de tegenkandidaten worden gesteld. Indien niet meer kandidaten zijn gesteld dan het aantal vacatures bedraagt worden de kandidaten geacht gekozen te zijn, tenzij een districtsafgevaardigde stemming verlangt.
- h. De verenigingsraad is bevoegd een lid van het bestuur van zijn functie te ontheffen, mits dit besluit genomen wordt met een meerderheid van tenminste drie vierde gedeelte van het aantal aanwezige

districtsafgevaardigden in een vergadering waarin tenminste tweederde gedeelte van het aantal districtsafgevaardigden tegenwoordig is.

i. De voorzitter van het bestuur wordt door de verenigingsraad in functie gekozen. Het bestuur kiest uit zijn midden een secretaris en een penningmeester, evenwel kan in afwijking van het voorgaande een lid van de directie met de vervulling van het secretariaat worden belast.

Artikel 14: Taak

a. Het bestuur heeft de algemene leiding van de vereniging en behartigt haar belangen. Het is tot alle bestuurs- en beheersdaden bevoegd, daaronder begrepen het in eigendom of bezit verkrijgen of in beheer nemen en het vervreemden of bezwaren van onroerende zaken. Het bestuur heeft met name de zorg voor het beheer van de terreinen en andere bezittingen van de vereniging.

Het bestuur is terzake van het gevoerde beleid en beheer verantwoording schuldig aan de verenigingsraad.

b. De voorzitter en de secretaris van het bestuur vertegenwoordigen gezamenlijk de vereniging in en buiten rechte. In geval van ontstentenis of belet treedt in beginsel de penningmeester op als plaatsvervanger van de voorzitter of de secretaris. Indien nodig, kan het bestuur ook andere bestuursleden als hun plaatsvervangers aanwijzen.

c. Indien zich in incidentele gevallen een verstrengeling van belangen voordoet tussen de vereniging en een lid van het bestuur, kan de bevoegdheid tot vertegenwoordiging niet worden toegekend aan degenen ten aanzien van wie de verstrengeling van belangen zich voordoet.

d. Het bestuur vergadert wanneer dit door zijn voorzitter dan wel door tenminste twee van zijn leden wenselijk wordt geacht, doch tenminste vier maal per jaar.

Artikel 15: Bezoldiging

De bestuursleden ontvangen als zodanig geen bezoldiging, middellijk noch onmiddellijk. Onder bezoldiging wordt niet verstaan een redelijke vergoeding voor de ten behoeve van de vereniging gemaakte kosten. Alle aan de bestuursleden betaalde vergoedingen worden als zodanig in de jaarrekening opgenomen en toegelicht.

Artikel 16: Financieel beheer

a. Door het bestuur wordt jaarlijks aan de verenigingsraad rekening en verantwoording afgelegd over het gevoerde financiële beheer en beleid. Daartoe zal het bestuur binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een financieel verslag aan de districtsafgevaardigden toezenden, inhoudende tenminste een rekening van inkomsten en uitgaven met bijbehorende toelichting over het afgelopen boekjaar. Dit financieel verslag zal worden gecontroleerd door een registeraccountant, wiens rapport door de districtsafgevaardigden kan worden ingezien.

b. Het boekjaar van de vereniging loopt van één januari tot en met eenendertig december.

Artikel 17: Werkorganisatie

a. De werkorganisatie.

1. De vereniging kent een werkorganisatie.
2. De werkorganisatie staat onder leiding van de door het bestuur benoemde directie.
3. De directie kan uit een of meer personen bestaan; het bestuur kan, in het geval van een meerhoofdige directie, een van de directieleden met de eindverantwoordelijkheid voor de werkorganisatie belasten.

b. Uitvoering van de doelstellingen.

1. De werkorganisatie voert, onder leiding van de directie, de doelstellingen van de vereniging uit, rekening houdend met de daarbij door het bestuur aangegeven prioriteiten, en staat daarin tevens de andere verenigingsorganen bij.
2. De werkorganisatie is, onder verantwoordelijkheid van de directie, belast met de voorbereiding en de uitvoering van de besluiten van het bestuur.
3. De werkorganisatie is, onder verantwoordelijkheid van de directie, belast met het beheer van de terreinen binnen door het bestuur aangegeven kaders.

c. Het middelenbeleid en -beheer.

1. Binnen door het bestuur te stellen kaders is de directie verantwoordelijk voor de werkorganisatie, de organisatie daarvan en het ten aanzien van de werkorganisatie te voeren personeelsbeleid en -beheer.
2. Binnen door het bestuur te bepalen kaders is de directie verantwoordelijk voor het financiële beleid en beheer van de vereniging, alsmede de inzet van middelen ten behoeve van de werkorganisatie.

d. Verantwoording.

1. De directie legt op door het bestuur te bepalen wijzen verantwoording af aan het bestuur over het in de voorgaande leden b en c van dit artikel bepaalde.
2. Ter gelegenheid van de vaststelling van de jaarrekening dechargeert het bestuur de directie voor het gevoerde beleid en beheer.

Hoofdstuk 5: Diversen

Artikel 18: Quorum

- a. Districtsvergaderingen en districtscommissies kunnen besluiten nemen ongeacht het aantal aanwezige tot het district behorende leden of districtsafgevaardigden.
- b. De verenigingsraad kan besluiten nemen in geval tenminste de helft van de districtsafgevaardigden aanwezig is, tenzij in de statuten anders bepaald is. Voorts kunnen steeds rechtsgeldig besluiten worden genomen indien door geen van de aanwezige leden een beroep op de quorumbepalingen is gedaan.
- c. Het bestuur kan slechts besluiten nemen indien meer dan de helft van het aantal bestuursleden ter vergadering in persoon aanwezig is. Ieder bestuurslid heeft één stem.

Artikel 19: Stemmingen

- a. Het uitoefenen van het stemrecht door een schriftelijk daartoe gemachtigd ander lid of anderszins bij volmacht is niet toegestaan.
- b. Stemmingen over personen geschieden schriftelijk, over zaken mondeling. De vergadering kan ook zonder hoofdelijke stemming een besluit nemen, ook wanneer het een stemming der personen betreft, mits geen der aanwezigen zich daartegen verzet.
- c. Schriftelijke stemmingen over personen geschieden met briefjes. Er wordt per vacature gestemd, waarbij op het briefje de naam van de gewenste kandidaat vermeld wordt. Het stembriefje is ongeldig, indien het meer dan één naam bevat. De kandidaat wiens naam op de volstreekte meerderheid van het aantal geldige stembriefjes vermeld staat is bij de eerste stemming gekozen. Wanneer geen van de voorgedragen kandidaten de volstreekte meerderheid als in de vorige zin bedoeld heeft gehaald, wordt een herstemming gehouden. Deze herstemming vindt plaats tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen op zich verenigd hebben. Indien kandidaten, die behoren tot degenen op wie het hoogste aantal stemmen is uitgebracht, een gelijk aantal stemmen hebben gekregen, dan worden deze allen bij de herstemming betrokken. Indien bij deze herstemming wederom geen van de kandidaten de volstreekte meerderheid van stemmen heeft verkregen dan wel indien kandidaten een gelijk aantal stemmen hebben verkregen, beslist het lot.
- d. Voor alle stemmingen worden blanco of ongeldige stemmen geacht niet te zijn uitgebracht. Een stem wordt geacht ongeldig te zijn wanneer uit het stembriefje niet kan worden opgemaakt wat de wil van de betrokken stemmer is.
- e. Staken de stemmen over zaken, dan wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.
- f. Bestuursbesluiten kunnen schriftelijk worden genomen, mits alle in functie zijnde bestuursleden gelegenheid hebben gehad zich over het betreffende onderwerp uit te spreken.

Artikel 20: huishoudelijk reglement

- a. Alle aangelegenheden van de vereniging, waarin de statuten niet voorzien, worden –voor zover nodig- geregeld dan wel nader uitgewerkt bij een huishoudelijk reglement, dat door de verenigingsraad op voorstel van het bestuur wordt vastgesteld.
- b. Het huishoudelijk reglement zal geen bepalingen bevatten die in strijd zijn met de statuten.
- c. Het huishoudelijk reglement kan op voorstel van het bestuur of van drie districtafgevaardigden worden gewijzigd in een mede of uitsluitend tot dat doel bijeengeroepen vergadering van de verenigingsraad.

Artikel 21: Statutenwijziging

- a. Tot wijziging der statuten kan alleen worden besloten in een mede of uitsluitend tot dat doel bijeengeroepen vergadering van de verenigingsraad, waarin tenminste tweederde der districtsafgevaardigden aanwezig is.
- b. Een voorstel tot wijziging der statuten is aangenomen indien het tenminste drie vierde van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd.
- c. Is het vereiste aantal districtsafgevaardigden niet aanwezig, dan wordt een tweede vergadering van de verenigingsraad bijeengeroepen, welke tweede vergadering ongeacht het aantal ter vergadering aanwezige districtsafgevaardigden het voorstel kan aannemen, mits met tenminste drievierde van de geldig uitgebrachte stemmen.

Artikel 22: Ontbinding

- a. Een besluit tot ontbinding van de vereniging wordt genomen op dezelfde wijze als een besluit tot statutenwijziging.
- b. De verenigingsraad benoemt één of meer natuurlijke of rechtspersonen tot vereffenaars.
- c. Bij liquidatie moeten de belangen van het personeel op zo goed mogelijk wijze worden geregeld.
- d. De vereffenaars zullen de onroerende zaken van de vereniging aanbieden aan de Staat der Nederlanden, zulks met de verplichting om daartegenover het eventuele nadelig saldo tussen de overige activa en passiva der vereniging voor zijn rekening te nemen en om de terreinen als bedoeld in artikel 2 van deze statuten die in eigendom of bezit der vereniging zijn, zoveel mogelijk ongeschonden te bewaren.

Weigert de Staat der Nederlanden onder deze voorwaarden de onroerende zaken van de vereniging te aanvaarden, dan worden zij onder gelijke verplichtingen aangeboden hetzij aan één of meer gelijkgerichte rechtspersonen, hetzij aan één of meer publiekrechtelijke lichamen, een en ander te bepalen door de vereffenaars.

Artikel 23: Onvoorziene gevallen.

In alle gevallen waarin door de Wet, de statuten of het huishoudelijk reglement niet wordt voorzien, beslist het bestuur. De aldus genomen beslissing wordt zo spoedig mogelijk aan de verenigingsraad ter goedkeuring voorgelegd.

Aldus vastgesteld, c.q. laatstelijk gewijzigd, in de verenigingsraadvergadering van 14 november 2009.

Huishoudelijk reglement

Artikel 1: Tussentijdse vacatures

- a. Een tussentijdse vacature bij de districtsafgevaardigden ontstaat, indien een districtsafgevaardigde ophoudt lid van het district te zijn waardoor hij verkozen is, als districtsafgevaardigde bedankt dan wel tot bestuurslid verkozen wordt.
- b. Een tussentijdse vacature in het bestuur ontstaat indien een bestuurslid ophoudt lid te zijn, als bestuurslid bedankt dan wel van zijn functie ontheven wordt.
- c. In een tussentijdse vacature van een districtsafgevaardigde en van een bestuurslid wordt op dezelfde wijze voorzien als in een gewone vacature.

Artikel 2: Bestuurs-, districtscommissie- en districtsvergaderingen

- a. De districtscommissie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
- b. Vergaderingen van het bestuur en de districtscommissie worden schriftelijk bijengeroepen door of namens de voorzitter. Wordt een verzoek tot het bijeenroepen gedaan door leden van het bestuur respectievelijk van de districtscommissie, dan moet de voorzitter binnen zeven dagen nadien de vergadering bijeenroepen op een termijn van ten hoogste drie weken, bij gebreke waarvan de verzoekende leden zulks zelf kunnen doen.
- c. Indien de districtscommissie in gebreke blijft voldoende kandidaten voor te stellen en de gewone jaarlijkse districtsvergadering te beleggen, dan moet het bestuur zulks zelf doen.
- d. De leden, die tot het district behoren, worden tot de districtsvergaderingen opgeroepen in het verenigingsorgaan of op andere schriftelijke wijze, met inachtneming van een oproeptermijn van tenminste tien dagen. Bij de oproeping wordt de agenda vermeld. Leden die tot het district behoren, kunnen tot uiterlijk één week voor een districtsvergadering schriftelijk aan de districtscommissie onderwerpen ter bespreking opgeven, die aan de agenda worden toegevoegd.
- e. De namen van de voor de verkiezing tot districtsafgevaardigde door de districtscommissie gestelde kandidaten worden ter kennis van de leden die tot het district behoren gebracht door een mededeling in het verenigingsorgaan of op andere schriftelijke of digitale wijze.

Artikel 3: Voorzittersoverleg, commissies, klankbordbijeenkomsten, deskundigen

- a. Jaarlijks vindt overleg plaats tussen een delegatie van het bestuur, de voorzitters van de districtcommissies en de directie.
- b. De verenigingsraad kent een vertrouwenscommissie, die door het bestuur geraadpleegd wordt over de vervulling van vacatures in het bestuur. Het reglement voor de vertrouwenscommissie wordt door de verenigingsraad vastgesteld.
- c. Het bestuur en de verenigingsraad kunnen zich doen bijstaan door commissies uit de verenigingsraad. Door de verenigingsraad zal op voorstel van het bestuur alsdan een reglement voor een dergelijke commissie worden vastgesteld. De leden van een commissie worden op voordracht van het bestuur door de verenigingsraad benoemd, een en ander met inachtneming van het reglement dat door de verenigingsraad op voorstel van het bestuur is vastgesteld. Een commissie wordt ingesteld voor maximaal twee en een half jaar. Na evaluatie aan het einde van deze periode besluit de verenigingsraad op voorstel van het bestuur tot continuering of opheffing. Een voorstel tot instelling van een commissie, evenals later daarin aan te brengen wijzigingen, dan wel benoeming van leden van een commissie is aangenomen, indien het tweederde van de stemmen van de aanwezige districtsafgevaardigden op zich heeft verenigd.
- d. Op verzoek van districtsafgevaardigden dan wel de werkorganisatie organiseert het bestuur klankbordbijeenkomsten rond de ontwikkeling van het beleid van de vereniging.
- e. Verenigingsraad, bestuur en directie kunnen zich doen bijstaan door onafhankelijke deskundigen. Hiertoe wordt door het bestuur een reglement vastgesteld en ter kennis van de verenigingsraad gebracht.

Artikel 4: Bijwoning vergaderingen verenigingsraad

Leden van de vereniging, niet zijnde lid van het bestuur of districtsafgevaardigde, die een vergadering van de verenigingsraad wensen bij te wonen, delen zulks tenminste veertien dagen vóór de betreffende vergadering aan het bestuur mede. Zij ontvangen, indien de plaatsruimte zulks toelaat, een bewijs van toegang tot de vergadering, welke bewijzen worden afgegeven in volgorde van binnenkomst van de aanvragen.

Artikel 5: Contributie

- a. De verenigingsraad stelt in zijn vergadering de hoogte van de jaarlijkse minimum contributiebedragen, alsmede die van de bijdragen ineens voor leden vast.

b. Het bestuur is gerechtigd gewone leden toe te staan een lagere contributie of bijdrage ineens te betalen dan de vastgestelde bedragen.

Artikel 6: Beroep als bedoeld in artikelen 4 en 5 der statuten

- a. Beroep op de verenigingsraad als bedoeld in de artikelen 4 en 5 der statuten kan worden ingesteld door middel van een aangetekend schrijven, gericht aan het bestuur, binnen één maand na ontvangst van de mededelingen van het besluit waartegen de betrokkenen in beroep wenst te komen.
- b. Het bestuur is verplicht het beroep op de eerstvolgende vergadering van de verenigingsraad aan de orde te stellen. Laat het bestuur dit na, dan wordt het beroep tegen de beslissing waartegen het beroep is ingesteld geacht gegrond te zijn.
- c. Indien de betrokkene de wens daartoe schriftelijk te kennen heeft gegeven zal de betrokkene gehoord worden door een commissie van onderzoek bestaande uit drie door en uit de verenigingsraad gekozen districtsafgevaardigden. De commissie van onderzoek brengt op de volgende vergadering aan de verenigingsraad verslag uit. De verenigingsraad beslist alsdan op deze vergadering. Laat hij dit na, dan wordt het beroep tegen de beslissing waartegen het beroep is ingesteld geacht gegrond te zijn.
- d. Het bestuur deelt de betrokkene de beslissing op het beroep schriftelijk mede. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep kan de betrokkene geen aanspraak maken op de rechten welke uit het lidmaatschap voortvloeien.

Artikel 7: Woonplaats

a. Er zijn dertien districten; dit zijn:

Provincie Groningen
 Provincie Friesland
 Provincie Drenthe
 Provincie Overijssel
 Provincie Gelderland
 Provincie Flevoland
 Provincie Utrecht
 Provincie Noord-Holland met uitzondering van de gemeente Amsterdam
 Gemeente Amsterdam
 Provincie Zuid-Holland
 Provincie Zeeland
 Provincie Noord-Brabant
 Provincie Limburg

b. Onder woonplaats, als bedoeld in artikel 6 der statuten, wordt verstaan de gemeente waaronder de leden volgens de administratie van de vereniging zijn opgenomen. Leden die hun woonplaats niet in één der districten hebben worden geacht te behoren tot het district Amsterdam, tenzij zij de wens uitspreken tot een ander district te behoren.

Artikel 8: Zetelverdeling

- a. Eenmaal per vier jaar wordt, op een dag in de periode tussen een september en een en dertig december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de zetelverdeling voor de volgende periode door de verenigingsraad wordt bepaald, het aantal verenigingsleden per district vastgesteld. Een district met vijftigduizend of minder verenigingsleden krijgt vijf zetels. Een district met vijfenzeventigduizend of minder, maar meer dan vijftigduizend verenigingsleden krijgt zes zetels. Een district met honderduizend of minder, maar meer dan vijfenzeventigduizend verenigingsleden krijgt zeven zetels. In overeenkomstige zin krijgt een district per vijftiwintigduizend verenigingsleden méér steeds een extra zetel.
- b. Indien, ingevolge het maximaal toegestane aantal districtsafgevaardigden, de dan geldende berekeningswijze voor de zetelverdeling niet van toepassing kan zijn, zal door de verenigingsraad op voorstel van het bestuur, in het jaar voorafgaand aan de periode van vier jaar waarop de zetelverdeling van toepassing is, een aangepaste berekeningswijze voor de zetelverdeling worden vastgesteld, waarin een zekere mate van evenredige vertegenwoordiging gehandhaafd wordt.
- c. De laatst vastgestelde berekeningswijze is eveneens van toepassing op de navolgende perioden van vier jaar waarop de berekeningswijze als bedoeld in lid a, ingevolge het maximaal toegestane aantal districtsafgevaardigden, niet van toepassing kan zijn.

Aldus vastgesteld, c.q. laatstelijk gewijzigd in de verenigingsraadvergadering van 14 november 2009